

СТАНОВНИШТВО БИЈЕЛЕ У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XVIII ВИЈЕКА

Како су у периоду млетачке доминације на подручју тзв. Комунитати топаљске вршени повремени пописи становништва у циљу требовања соли за то становништво, а захваљујући околности што је макар дио те документације остао сачуван, у могућности смо да те податке учинимо доступним научној јавности. До сада смо те податке објавили за Топлу, Мојдеж и Сасовиће,¹ а овога пута објављујемо податке који се односе на Бијелу.

За Бијелу располажемо подацима из година: 1758, 1763, 1771, 1772. и 1789. Наиме, дужни смо (и када је ријеч о подацима за Бијелу) напоменути да су наши подаци из времена када сви фондови Архива Херцег-Новог још нису били сасвим доступни за научна истраживања. Не искључујемо стога могућност да би се након наших истраживања (и у неком другом фонду, који нама тада није био доступан) могло евентуално наћи и на нека друга годишта, што би свакако била корисна допуна нашим подацима, који не сежу даље од ових пет напријед поменутих годишта.

Сви пописни документи чије податке износимо писани су нашим језиком и старом ћирилицом, јер су их састављали домаћи људи (главар или кнез села, односно православно парох, како је таје био случај). Вјероватно из истих разлога датирање докумената вршено је по старом календару.

Пописни документи за Бијелу (као што је, уосталом, био случај и са пописним документима других мјеста Комунитати топаљске) сачињени су без неког одређеног система и реда. У

¹ Др Борбе Миловић, Становништво Топле у другој половини XVIII вијека, зборник Бока, књ. 4, Херцег-Нови, 1972, стр. 69—91 и посебно. Исти, Становништво Мојдежа у другој половини XVIII вијека, зборник Бока, књ. 9, Херцег-Нови, 1977, стр. 235—248 и посебно. Исти, Становништво Сасовића у другој половини XVIII вијека, зборник Бока, књ. 12, Херцег-Нови, 1980, стр. 281—290 и посебно.

пописима се понегађе наводе имена и презимена домаћина (са или без очеве имена), понегађе само лично и очево име (односно кад се ради о жени са дјецом: лично име и име мужа), а негађе су подаци још оскуднији. Било је грешака у пописивању, а још више у сабирању.² У изношењу података ми ћемо се држати онога реда и система којег смо се и раније држали (приликом објављивања података за Топлу, Мојдеж и Сасовиће). Пошто су презимена од изузетне важности, то за свако пописно годиште уводно прво указујемо на презимена домаћина која се у том годишту јављају. Иза тога наводимо и све остале релевантне податке, али држћи се устаљеног реда: да најприје наведемо податке за породице чији су домаћини у документу наведени по презимену, иза њих породице чији су домаћини означени само личним именом и именом оца, а сасвим на крају и све оне породице или појединце за које су подаци евентуално још оскуднији.

ПОДАЦИ ИЗ 1758. ГОДИНЕ

У овом пописном документу сусрећемо се само са два презимена и то: Маловић и Биловић. Наравно, то је далеко од правог стања јер пописивач за све остале породице, односно домаћине, наводи лично и очево име (негађе су подаци још оскуднији) што нам (кад је ријеч о овом годишту) не даје могућност да уочимо презимена ових домаћина. У овом пописном документу уочава се још једна интересантност: велик број домаћина наведен личним именом и ознаком „Злоков“. Овађе се, по свему судећи, не ради о очеву имену (јер је тешко вјеровати да је био тако велик број породица (7) чији би сви домаћини потицали од једног оца означеног овађе именом „Злоков“. Овађе се очигледно ради о презимену Злоковић (у то вријеме у Бијелој је живио знатан број породица са овим презименом). Каснији пописни документи (а нарочито онај из 1789. године) пружају и директан доказ за овакав наш закључак.

Пописни документ за 1758. годину пружа нам следеће податке:

Кућа Марка Маловића — 7 душа, Тома Маловића — 17 душа, Мија Биловића — 5 душа, кнеза Марка Злокова — 13 душа, Тома Злокова — 16 душа, Јова Злокова — 10 душа, Вука Злокова — 7 душа, Илије Злокова — 20 душа, Остоје Злокова — 7 душа, Станка Злокова — 4 душе, Мијата Цвијетова — 6 душа, Андрије Бурова — 18 душа, Јова Цвијетова — 6 душа, Јова

² Ми смо, наравно, све те грешке отклањали уз одговарајућу напомену.

Цвијетова³ — 6 душа, Ника Милошева — 9 душа, Тома Бурова — 5 душа, Јеле Николине — 2 душе, Стијена Митрова — 11 душа, Остоје Петкова — 2 душе, Ањима Јовова — 3 душе, Спасоја Мијова — 5 душа, Ника Симова — 8 душа, Ника Стјепанова — 4 душе, Глига Вукова — 5 душа, Ника Јовова — 4 душе, Јова Вукова — 11 душа, Лажа⁴ Станићина — 11 душа, Петра Радова — 10 душа, Стојка Јованова — 11 душа, Бура Петрова — 8 душа, Тодора Петрова — 7 душа, Митра Ивова — 13 душа, Сима Митрова — 7 душа, Бура Ивова — 6 душа, Јова Милошева — 15 душа,⁵ Филипа Вукова — 16 душа, Јова Никова — 13 душа, Леса Петрова — 5 душа, Ивана Лазова — 8 душа, Трипа Живкова — 9 душа, Ива Живкова — 8 душа, Тодора Милутинова — 16 душа, Саве Илина — 11 душа, Петра Никова — 13 душа, Саве Јованова — 3 душе, Коста... (очево име нечитко) — 5 душа, ... (лично име изостављено) Бурова — 5 душа, Петра... (недостаје очево име) — 5 душа.

На пописном документу изведен је (погрешно) укупан збир: 423 душе. Како укупан збир треба да износи 416 душа очигледно се код пописивача радило о грешки у збрајању.

Докуменат о попису сачињен је 1. марта 1758. године по старом календару. Сачињено га је Симо Вукадинов, канцелијер Комунитади топањске, али по казивању Марка Злокова, главара села Бијела, пошто овај није знао писати. Дана 9. марта исте године (исто тако по старом календару) главар села Марко Злоков поднио је овај пописни докуменат канцеларији Комунитади.

Након пријема овог документа извршена је у канцеларији Комунитади исправка неких података у истом. О томе је на полеђини документа стављена службена биљешка следеће садржине:

„Симо Вукадинов канцелијер од комунитади преносим суму одуша страга суме од № 423. Нашло се послѣје заклетве

³ У пописном документу су баш овако наведени подаци за Јова Цвијетова: двоструко, један испод другог. Према томе или се радило о грешки у попису или су у селу постојала два Јова Цвијетова, чија су домаћинства имала исти број чланова. Као што ћемо касније видјети, обављана је службена контрола података са овог пописног документа, па су чак уношене и неке исправке (о чему је сачуван податак на самом документу), али двоструки подаци за Јова Цвијетова нису коригирани. Можда би се из тога дао извести закључак да се овај радило о двије породице са истим именом и очевим именом домаћина и са истим бројем чланова домаћинства. Ово тим прије што нам се ови подаци понављају и у пописном документу из 1763. године, само што се тамо наводе као: Иво Цвијетов — 6 душа и Јово Цвијетов — 6 душа.

⁴ Сид! Вјероватно се радило о имену Лазо (којег је пописивач погрешно записао).

⁵ За кућу Јова Милошева у документу је било првобитно уписано 14 душа, па је преко тога ова бројка исправљена на 15.

у Ника Милошева сувише душа девет № 9 од којије бативамо штоје уписато мање у Јова Милошева душа № 1 остаје да се бати нумер осам № 8. Уписато наоволико № 415. Остаје чисто душа четиристо петнаест — стара 203:3. Примећем на Станку Злокову душа једну што није приметнута тако је примећем и ову душу тако бива душа...” (бројка није уписана).⁶

ПОДАЦИ ИЗ 1763. ГОДИНЕ

У овом пописном документу сусрећемо се са четири презимена и то: Злоковић, Шеровић, Маловић и Биловић. Још увијек је највећи број пописних података назначен личним именом и именом оца домаћина, а само у четири случаја именом и презименом домаћина.

Пописни подаци за ову годину су како слиједи:

Кнез Марко Злоковић — 14 душа, Јово Шеровић — 12 душа, Томо Маловић — 20 душа, Биловић Мио — 8 душа, Јово Злоков — 8 душа, Јела Николина — 2 душе, Томо Ников — 9 душа, Нико Матов — 5 душа, Илија Буров — 13 душа, Станко Вукон — 7 душа, Васо Стиепов — 8 душа, Јово Остојин — 8 душа, Мијат Цветов — 6 душа, Томан Буров — 6 душа, Гаши Мошев — 10 душа, Иво Цветов — 6 душа, Јово Цветов — 6 душа, Андрија Буров — 12 душа, Аћим Стиепов — 5 душа, Спасоје Миов — 5 душа, Нико Симов — 10 душа, Нико Шћепанов — 3 душе, Глиго Вукон — 2 душе, Нико Ивов — 6 душа, Петар Кнежев — 6 душа, Божо Станишин — 8 душа, Марко Станишин — 2 душе, Петар Радов — 8 душа, Стојко Попов — 12 душа, Анђе Бурова — 5 душа, Тодор Петров — 9 душа, Стиепо Митров — 11 душа, Остоја Буров — 6 душа, Марко Буров — 7 душа, Јово Костадинов — 3 душе, Остоја Петков — 5 душа, Аћима Јовова — 6 душа, Буро Миов — 8 душа, Симија Миова — 7 душа, Митра Миова — 13 душа,⁷ Марко Ивов — 14 душа, Тодор Ивов — 5 душа, Филип Вукон⁸ — 16 душа, Јово Ников — 17 душа, Лесо Пеков — 6 душа, Томо Лазов — 6 душа, Аћим Петров — 15 душа, Матијаш Павлов — 10 душа,⁹ Сава Јованов — 5

⁶ АХН (Архив Херцег-Новог), фасц. СССХС/ПУМА (Политичко-управни млетачки архив), лист 5.

⁷ Држимо се принципа да имена наводимо дословце онако како су у документу записана. Исправке чинимо само код очигледних (или врло вјероватних) грешака у писању пописивача, па и то уз назнаку како је стајало у оригиналу. Такву исправку учинили смо и овдје. Наиме, у пописном документу стоји „Митра Миовова“. Чини нам се да се овдје радило о грешки у писању пописивача и да је он, заправо, хтио написати: Митра Миова.

⁸ У оригиналу стоји: „... Вукон“ (па то смаграмо грешком у писању).

⁹ У оригиналу: „Матијаш Павлов“.

душа,¹⁰ Тришко Живков — 8 душа, Мпо Живков — 7 душа, Тодора Зубац — 17 душа,¹¹ Сава Илин — 10 душа. — Укупно 443 душе.

Пописни докуменат сачињено је пог Марко Илић, парох села Бијела, дана 1. марта 1763. године по старом календару. Истог дана Марко Злоковић, кнез села, поднио га је канцеларији Комунитати топањске, на руке тадашњег канцелара Саве Мирковића. Иначе, пописни докуменат је писан ћирилским словима, док су бројеви на истом исписани старословенски.¹²

ПОДАЦИ ИЗ 1771. ГОДИНЕ

У пописном документу из овог годишта налазимо на презимена: Шеровић, Биновић, Маловић и Желалић. Ни овај докуменат, наравно, ни издалека не пружа праву слику презимена у Бијелој тога доба, јер су сви остали подаци за пописане породице означени само личним и очевим именом домаћина. У овом попису се чак шта више не налази ни презиме Злоковић, које се у ранијем попису из 1763. године налазило. Ово стога што се пописивачи нису држали никаквог одређеног реда па су некада (у овим годиштима рјеђе) пописивали личним именом и презименом домаћина, а некада (у неким годиштима скоро редовито) само личним именом и именом оца домаћина (односно, када се радило о удовицама: личним именом и именом мужа). Тако се догодило да се у овом пописном документу више не распознају (по презимену) бројне породице Злоковића. Наиме, оне су овдје само у једном случају означене са „Злоков“ (породица кнеза Марка Злокова), а у свим осталим случајевима уз лично име налази се само очево име домаћина. Свих ових дилема, међутим, нестаће у задњем пописном документу којим се овдје служимо (тј. оном из 1789. године), а добар дио њих већ и у документу из следеће 1772. године.

Ево пописних података за ово годиште:

Кућа кнеза Јова Шеровића — 20 душа, Мија Биновића — 9 душа, Тома Маловића — 24 душе, Филипа Желалића — 20 душа, Јова Желалића — 12 душа, Тома Никова — 12 душа, Ника Матова — 3 душе Андрије Бурова — 10 душа, Илије Бурова — 8 душа, Станка Вукова — 10 душа, Јова Остоица — 10 душа, Васа Стieпова — 9 душа, Гаша Милошева — 14 душа, Миата Цветова — 6 душа, Тома Бурова — 5 душа, Ива Цветова — 7 душа, Јова Цветова — 7 душа, Андрије Бурова — 10 душа, Панта Маркова — 3 душе, Јова Стieпова — 2 душе, Аћима Стieпова — 6 душа, Сима Никова — 18 душа, Спасоја Миова — 5 душа, Ника Стieпанова — 6 душа, Глига Вукова —

¹⁰ У оригиналу: „Сава Јовован“.

¹¹ У оригиналу: „Тодора Зуби“.

¹² АХН, фасц. иста, лист 6.

10 душа, Ника Јовова — 7 душа, Сима Лучина — 5 душа, Божа Станишина — 6 душа, Марка Станишина — 5 душа, Петра Радова — 7 душа, Стојка Јованова — 14 душа, Тодора Бурова — 10 душа, Анђе Бурове — 4 душе, Марка Митрова — 5 душа, Јова Митрова — 6 душа, Илије Симова — 5 душа, Бүра Миова — 8 душа, Ника Јовова — 6 душа, Тодора Јовова — 8 душа, Марка Јовова — 9 душа, Леса Петкова — 2 душе, Тома Лазова — 3 душе, Ника Лучина — 4 душе, Марка Петрова — 10 душа, Аћима Петрова — 8 душа, Јова Петрова — 5 душа, Сима Петрова — 4 душе, Ника Петрова — 4 душе, Божа Матиашева — 8 душа, Саве Јованова — 4 душе, кнеза Марка Злокова — 20 душа, Саве Илина — 8 душа, Аћима Јовова — 2 душе, Остоје Петкова — 8 душа, Остоје Бурова — 7 душа, Јова Стиепова — 7 душа, Костадина Јовова — 3 душе, Петра Јовова — 10 душа, Јеле Николине — 4 душе, Стојка Савина — 3 душе, Анта Никова — 16 душа, Костадина Никова — 5 душа, Миа Живкова — 7 душа, Трипа Живкова — 9 душа, Ника Толорова — 14 душа, калуђера Арсенија — 2 душе. — Укупно 528 душа.

Докуменат је сачињен 1. марта 1771. године. На њему нема ознаке о томе да ли је датирање извршено по старом или по новом календару. Но, највјероватније је да је и ово датирање извршено по старом календару (као и сва остала на пописним документима које овдје обрађујемо). Не види се јасно ко је овај докуменат сачинио, али према тексту у заглављу дало би се претпоставити да га је сачинио „кнез и главар Јово Шеровић“. На основу овог пописног документа требовање соли је извршио кнез Нико Шеровић,¹³ а на документу га је потписао Андрија Јововић, пошто је овај био неписмен.¹⁴

ПОДАЦИ ИЗ 1772. ГОДИНЕ

Најзад, пописни докуменат из 1772. године већ разјашњава бројне дилеме око презимена. Ваљда захваљујући околности

¹³ Изгледало би чудно на први поглед да се у исто вријеме и за исто село налази на два кнеза. Знамо сигурно да је у вријеме настајања овог документа активни кнез села био Јово Шеровић. Обичај је био да се први пописни податак у документу односи на кућу активног кнеза села (што је и овдје био случај). Осим тога у заглављу документа помиње се „кнез и главар Јово Шеровић“ („Нота од соли села Бјеле на 1: марта — 1771: територи одвојеног; кнез и главар Јово Шеровић“). Претпоставља се да је овај „кнез Нико Шеровић“ раније био кнез села, па да се ова титула обичавала задржати и касније, након престанка функције кнеза. Овакав закључак поткрепљује и чињеница што се у пописном документу наводи чак и трећи: кнез Марко Злоков, за којег поуздано знамо да је раније био кнез (види пописни докуменат из године 1758, о којем је раније било ријечи), а у 1771. години то више није био. Доказ више да је постојао обичај задржавања титуле кнеза села и за бившег кнеза, тј. и након престанка ове функције.

¹⁴ АХН, фасц. нста, лист 10.

што је овај пописни докуменат саставно довољно писмен човек — тадашњи парох Бијеле светеник Александар Матовић — света је неколико породица пописано личним и очевим именом (или још оскуднијим подацима). У свим осталим случајевима домаћини су пописани личним именом и презименом (у највећем броју случајева још и личним именом оца, што може корисно послужити код упоређивања података из ранијих година у циљу разрјешавања проблема презимена). Тако смо, најзад, у могућности да, према овом пописном документу (мада нам ни он још не пружа сасвим потпуну слику), утврдимо следећа презимена: Шеровић, Кнежевић, Злоковић, Маловић, Балабушић, Вучковић, Вуковић, Поповић, Миљевић, Желалић, Биновић, Бошковић и Павловић.

Пописни подаци за ово годиште су следећи:

Кнез Јово Шеровић — 19 душа, Марко Станишин Шеровић — 5 душа, Симо Лучин Кнежевић — 5 душа, Нико Јовов Кнежевић — 9 душа, Глиго Вуков Кнежевић — 11 душа, Томо Ников Злоковић — 12 душа, Нико Матов Злоковић — 3 душе, Андрија Буров Злоковић — 6 душа, Јово Буров Злоковић — 4 душе, Илија Буров Злоковић — 8 душа, Станко Вуков Злоковић — 10 душа, Васо Стијепов Злоковић — 9 душа, Јово Остојин Злоковић — 11 душа, Петро Јовов Злоковић — 10 душа, Томо Маловић — 23 душе, Остоја Буров Маловић — 7 душа, Јово Стијепов Шеровић — 8 душа, Томан Буров Балабушић — 5 душа, Мијат Цвијетов Балабушић — 7 душа, Нико Милошев Балабушић — 14 душа, Јово Цвијетов Балабушић — 7 душа, Иво Цвијетов Балабушић — 7 душа, Андрија Буров Балабушић — 10 душа, Панто Марков Балабушић — 3 душе, Јово Стијепов Балабушић — 2 душе, Аћим Стијепов Балабушић — 6 душа, Симо Ников Вучковић — 18 душа, Спасоје Мијов Вучковић — 5 душа, Нико Шћенанов Поповић — 8 душа, Станко Поповић — 14 душа, Анђе Бурова Поповић — 4 душа, Тодор Петров Поповић — 10 душа, Остоја Петков Миљевић — 9 душа, Аћим Јовов Миљевић — 2 душе, Буро Мијов Шеровић — 8 душа, Илија Симов Шеровић — 5 душа, Јово Митров Шеровић — 6 душа, Марко Митров Шеровић — 5 душа, Нико Јовов Желалић — 7 душа, Тодор Јовов Желалић — 8 душа, капетан Филип Желалић — 20 душа, Јово Ников Желалић — 5 душа, Анто Ников Желалић — 16 душа, Мијо Јованов Биновић — 9 душа, Костадин Ников Желалић — 5 душа, Марко Јовов Желалић — 8 душа, Лесо Петров Балабушић — 2 душе, Томан Лазов Балабушић — 3 душе, Нико Лучин Балабушић — 4 душе, Сава Илић Бошковић — 7 душа, кнез Марко Ников Злоковић — 20 душа, Нико Петров Вуковић — 4 душе, Симо Петров Вуковић — 4 душе, Јово Петров Вуковић — 5 душа, Аћим Петров Вуковић — 8 душа, Марко Петров Вуковић — 9 душа, Сава Јованов Павловић — 4 душе, Божо Матијашев Павловић — 8 душа, Божо Станишин —

6 душа, Петар Радов — 8 душа, Јела Николина — 2 душе, Мијо Живков — 7 душа, Триво Живков — 7 душа, Никола Тодоров — 12 душа, Стојко¹⁵ Савин — 3 душе, Костадин параклез — 3 душе, Герго... (недостаје друге ознаке) — 3 душе.¹⁶ Укупно 522 душе.¹⁷

Докуменат је сачинио поп Александар Матовић, парох Бијеле, дана 1. марта 1772. године по старом календару, а 27. маја исте године по новом календару кнез Јово Шеровић извршио је (на основу овог пописа) требовање соли за пописано становништво Бијеле.¹⁸

ПОДАЦИ ИЗ 1789. ГОДИНЕ

Пописни докуменат из ове године саставила су два свештеника (православна) и у њему су само у два случаја домаћини наведени без презимена. У свим осталим случајевима навођена су презимена (пored личног и очевог имена), па нам то пружа могућност пуног увида у презимена становништва тадашње Бијеле. У овом попису јављају се, наиме, следећа презимена: Злоковић, Шеровић, Балабушић, Желалић, Кнежевић, Маловић, Вуковић, Поповић, Миљевић, Биновић, Павловић, Радовић, Живковић, Тодоровић и Илић. Најбројније су породице Злоковића (17 породица), затим Шеровића (12 породица), па Балабушића и Желалића (и једних и других по 11 породица), те Вуковића (9 породица), Поповића (5 породица), а са осталим горе наведеним презименима знатно их је мање.

Подаци за ово годиште су следећи:

Илија Буров Злоковић — 17 душа, Марко Васов Злоковић — 6 душа, Станко Вуков Злоковић — 7 душа, Гаврило Јовов

¹⁵ Из самог рукописа документа не може се сасвим сигурно разазнати да ли се ради о имену „Стојко“ или „Станко“. Но, пошто смо у пописном документу из претходне 1771. године имали податак о „Стојку Савину“ и то са истим бројем душа (3) држимо да се ради о истом лицу те смо се стога одлучили да ово име прочитамо као „Стојко“.

¹⁶ Радила би се, вјероватно, о имену „Грго“ (Гргур?) или можда „Георгије“ (уз њега није означено ни презиме ни очево име). Не можемо поуздано утврдити о којем би се имену заправо радило, јер ово лице не налазимо на попису нити у документу из претходне 1771. године, а нити у каснијем документу из 1789. (једином каснијем документу са којим располажемо). Нешто због тога, а нешто и због овако оскудног податка о овом лицу (означеног само са „Герго“), можда би се могло закључити да се није радило о домаћем човјеку него о неком сасвим скорашњем досељенику, који се овај не ни задржао.

¹⁷ На самом документу изведен је укупан збир душа у износу од 495, али се овај не вјероватно радило о грешки у сабирању (грешке су, ипаче, у пописним документима биле честе).

¹⁸ АХН, фасц. иста, лист 16.

Злоковић — 5 душа, Сава Остојин Злоковић — 5 душа, Андрија Буров Злоковић — 9 душа, Спасоје Јоков Злоковић — 3 душе, Нико Матов Злоковић — 6 душа, Керсто¹⁹ Томов Злоковић — 8 душа, Петар Јовов Злоковић — 7 душа, Лесо Јовов Злоковић — 7 душа, Бојко Јовов Злоковић — 6 душа, Керсто Ников Злоковић — 5 душа, поп Симо Злоковић — 12 душа, Јово Марков Злоковић — 5 душа, Лазо Марков Злоковић — 6 душа, Керсто Божов Злоковић — 7 душа, Нико Милошеви Балабушић — 11 душа, Васо Мијатов Балабушић — 2 душе, Нико Ивов Балабушић — 5 душа, Стане Томова Балабушић — 2 душе, Мијо Јовов Балабушић — 8 душа, Андрија Буров Балабушић — 5 душа, Панто Марков Балабушић — 7 душа, Јоко Стијепов Балабушић — 6 душа, Аћим Стијепов Балабушић — 5 душа, Јакоб Томанов Балабушић — 6 душа, Нико Лучин Балабушић — 3 душе, Томо Петров Вуковић — 9 душа, Митар Марков Вуковић — 5 душа, Лесо Аћимов Вуковић — 7 душа, Јово Петров Вуковић — 7 душа, Керсто Ников Вуковић — 2 душе, Маре Симова Вуковић — 1 душа, Јово Ников Вуковић — 15 душа, Спасоје Мијов Вуковић — 7 душа, Анђе Симова Вуковић — 4 душе, Нико Јовов Шеровић — 5 душа, Божо Станишин Шеровић — 8 душа, Марко Станишин Шеровић — 6 душа, Јово Стијепов Шеровић — 11 душа, Марко Стијепов Шеровић — 2 душе, Петар Јовов Шеровић — 11 душа, Сава Јовов Шеровић — 7 душа, Мијо Јовов Шеровић — 5 душа, Петар Марков Шеровић — 4 душе, Митар Јовов Шеровић — 4 душе, Илија Симов Шеровић — 5 душа, Томо Буров Шеровић — 6 душа, Мако²⁰ Јовов Желалић — 4 душе, Костадин Ников Желалић — 6 душа, Илија Ников Желалић — 9 душа, Анто Ников Желалић — 8 душа, Томо Јовов Желалић — 4 душе, Керсто Јовов Желалић — 3 душе, Божо Милошеви Желалић — 7 душа, Мијо Вуков Желалић — 7 душа, Вуко Филипов Желалић — 9 душа, Јоко Тодоров Желалић — 5 душа, Нико Јовов Желалић — 7 душа, Тодор Петров Поповић — 15 душа, Тошо Стојков Поповић — 10 душа, Анђе Бурова Поповић — 2 душе, Нико Савов Поповић — 4 душе, Павле Шћепанов Поповић — 9 душа, Петар Радовић — 11 душа, Лако Ников Кнежевић — 8 душа, Симо Лучин Кнежевић — 5 душа, Митар Вуков Кнежевић — 10 душа, Тодор Марков Маловић — 7 душа, Јоко Гаврилов Маловић — 8 душа, Васо Томов Маловић — 12 душа, Вуко Остојин Маловић — 9 душа, Јово Петков

¹⁹ Пописивачи су у овом документу име „Крсто“ стално биљежили као „Керсто“.

²⁰ У пописном документу записано је „Мако“. Можда се ради о имену Марко?

Миљевић (?) — 8 душа,²¹ Андрија Трипов Живковић — 6 душа, Петко Мијов Живковић — 5 душа, Сава Мијов Живковић — 6 душа, Нико Трипов Живковић — 6 душа, Томо Перов Тодоровић — 8 душа, Јоко Николн Тодоровић — 10 душа, Илија Томов Илић — 9 душа, Божо Матијашев Павловић — 5 душа, Јово Мијов Биновић — 8 душа, Аћим Трипов Вуковић — 3 душе, те најзад (без ознаке презимена) Јане Аћимова — 2 душе и Стојко Савин — 6 душа. — Свеукупно 573 душе.²²

Докуменат је датиран са 1. март 1789. године. Из самог документа не види се, додуше, да ли је датирање извршено по старом или по новом календару. Но, пошто су овај пописни докуменат сачинили православни свештеници, може се узети као сасвим сигурно да је датирање извршено по старом календару. Ово тим прије што су датирања и на свим осталим пописним документима које су састављали домаћи људи била увијек по старом календару. Овај пописни докуменат сачинили су поп Симо Злоковић и неки поп Васо, чије презиме недостаје.²³ Канцеларији Комунитади топаљске докуменат је био предан 16. априла исте године (по старом календару), а на основу њега тадашњи кнез Бијеле Илија Злоковић извршио је 10. маја исте године (али рачунајући по новом календару!) требовање соли за пописано становништво, преко тадашњег канцелијера комунилади Илије Матишоровића.²⁴ Других важнијих биљежака на документу нема.²⁵

²¹ У пописном документу презиме је уписано као „Милевић“. Но, пошто ни у овом, а — што је још важније — ни у документу из 1772. године, не налазимо на презиме „Милевић“ већ само на „Миљевић“, сматрали смо да се овдје ради о грешки у писању, те је требало бити уписано „Миљевић“. У овом увјерењу оставило нас је и студирање података из претходног пописног документа. Наиме, мада тамо не налазимо Јова Петкова Миљевића, налазимо ипак Остоја Петкова Миљевића (то би могао бити брат Јова Петкова) и Аћима Јовова Миљевића (који би могао бити син Јова Петкова). Зашто у документу из 1772. не налазимо на Јова Петкова Миљевића могло би се објаснити евентуалним околностима да је у документу из 1772. Јово Петков био обухваћен у попису с породицом његова брата Остоје Петкова или с породицом његова сина Аћима Јовова Миљевића. Ове двојице више нема у овом попису (вјероватно умрли у међувремену) па су сада остаци тих ранијих двеју породица пописани под именом домаћина Јова Петкова Миљевића.

²² Пописивач је на документу погрешно извео збир душа који износи 571.

²³ Поп Симо Злоковић био је Бијељанин и подаци за њега и његову породицу унесени су у пописни докуменат (вјероватно је у то вријеме био парох у Бијелој, мада о томс нема помена у документу). Међутим, овај други свештеник (поп Васо, чије презиме није назначено) није био Бијељанин, јер га нема у пописном документу.

²⁴ Ово се види из једне службене забиљешке на истом документу, написане и потписане (по налогу и у име кнеза Илије Злоковића) од стране Ника Радловића, пошто је споменути кнез био неписмен.

²⁵ АХН, фасц. иста, лист. 14.

Summary

THE POPULATION OF BIJELA IN THE SECOND HALF OF THE 18th CENTURY

Dorđe MILOVIĆ

According to the preserved Venetian documents dealing with the population of Bijela (within the Topla Community) the author gives data for the following years 1758, 1763, 1771, 1772 and 1789.

Presenting the data for all the listed families in extenso (provided by the necessary scientific apparatus) he specially points out the family names which were common in Bijela in the second half of the 18th century. They were: Zloković, Šerović, Balabušić, Knežević, Malović, Vuković, Vučković, Popović, Miljević, Želalić, Đinović, Đilović, Bošković, Pavlović, Radović, Živković, Todorović and Ilić.